

Samling af Afgørelser

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT
P. MENGOZZI
fremsat den 28. juni 2018¹

Sag C-652/16

**Nigyar Rauf Kaza Ahmedbekova,
Rauf Emin Ogla Ahmedbekov
mod**

Zamestnik-predsdatel na Darzhavna agentsia za bezhantsite

(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Administrativen sad Sofia-grad
(forvaltningsdomstolen i Sofia, Bulgarien))

»Præjudiciel forelæggelse – område med frihed, sikkerhed og retfærdighed – grænser, asyl og indvandring – standarder for tildeling af flygtningestatus – direktiv 2005/85 og 2011/95 – ansøgninger om international beskyttelse indgivet af familiemedlemmer til en person, der har ansøgt om tildeling af flygtningestatus – national bestemmelse, som tildeler flygtningestatus til familiemedlemmer til en anerkendt flygtning – direktiv 2013/32 – adgang til effektive retsmidler«

1. Ved den anmodning om præjudiciel afgørelse, der er omhandlet i dette forslag til afgørelse, har Administrativen sad Sofia-grad (forvaltningsdomstolen i Sofia, Bulgarien) forelagt Domstolen ni præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af en række bestemmelser i direktiv 2011/95² og 2013/32³. Hovedparten af disse spørgsmål omfatter både proceduremæssige og materielle aspekter med tilknytning til behandlingen af ansøgninger om international beskyttelse indgivet af medlemmer af samme familie⁴. Det andet, det tredje, det ottende og det niende spørgsmål vedrører derimod aspekter om antagelse af ansøgninger om international beskyttelse til behandling og om rækkevidden af den domstolsprøvelse, som en domstol eller et domstolslignende organ i første instans kan foretage af afgørelser om afslag på denne beskyttelse, der allerede, selv om der var tale om delvist forskellige henseender, er blevet rejst af Administrativen sad Sofia-grad (forvaltningsdomstolen i Sofia) i Alheto-sagen, hvor jeg fremsatte mit forslag til afgørelse den 17. maj 2018 (C-585/16, EU:C:2018:327).

1 – Originalsprog: italiensk.

2 – Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/95/EU af 13.12.2011 om fastsættelse af standarder for anerkendelse af tredjelandstatsborgere eller statsløse som personer med international beskyttelse, for en ensartet status for flygtninge eller for personer, der er berettiget til subsidiær beskyttelse, og for indholdet af en sådan beskyttelse (omarbejdning), (EUT 2011, L 337, s. 9).

3 – Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/32/EU af 26.6.2013 om fælles procedurer for tildeling og fratagelse af international beskyttelse (omarbejdning), (EUT 2013, L 180, s. 60).

4 – Ved »familiemedlemmer« i henhold til direktiv 2011/95 forstås de i direktivets artikel 2, litra j), nævnte personer, for så vidt familien allerede bestod i hjemlandet til personen med international beskyttelse, når de pågældende befinder sig i den samme medlemsstat i forbindelse med ansøgningen om international beskyttelse. Hvad angår den foreliggende sag henhører under disse personer ægtefællen til personen med international beskyttelse og parrets mindreårige børn.

A. Retsforskrifter

2. For at gøre det lettere at læse dette forslag til afgørelse vil jeg henvise til de relevante EU-retlige og nationale bestemmelser i forbindelse med analysen af de enkelte præjudicielle spørgsmål. Det er i denne forbindelse tilstrækkeligt at erindre om, at behandlingen af ansøgninger om international beskyttelse reguleres i den bulgarske lovgivning ved *Zakon za ubezhishteto i bezhantsite* (asyl- og flygtningeloven, herefter »ZUB«), der fastlægger to former for international beskyttelse, nemlig anerkendelse af flygtningestatus (ZUB's artikel 8) og tildeling af humanitær status (ZUB's artikel 9), som svarer til den i direktiv 2011/95 fastlagte subsidiaire beskyttelse. Direktiv 2011/95 og 2013/32 er blevet gennemført i den bulgarske retsorden gennem to love om ændring af ZUB, som trådte i kraft henholdsvis den 16. oktober og den 28. december 2015⁵.

II. Hovedsagen, de præjudicielle spørgsmål og retsforhandlingerne ved Domstolen

3. De faktiske omstændigheder i hovedsagen er sammenfattet således i forelæggelsesafgørelsen. Den 16. december 2012 forlod Nigyar Rauf Kaza Ahmedbekova (herefter »Nigyar Ahmedbekova«) sammen med sin familie lovligt Aserbajdsjan via Tyrkiet og indrejste i Ukraine. Under opholdet i Ukraine, som varede et år og to måneder, indgav Nigyar Ahmedbekova sammen med sin familie ansøgning om international beskyttelse og blev registreret ved De Forenede Nationers Højkommissariat for Flygtninge (UNHCR). De afventede ikke afgørelsen vedrørende deres ansøgninger om beskyttelse og forlod den 19. januar 2014 lovligt Ukraine og rejste videre til Tyrkiet, hvorfra de rejste ulovligt ind i Bulgarien. Samme dag blev de anholdt i forbindelse med et forsøg på at forlade Bulgarien med græske rejsepas⁶.

4. Den 20. januar 2014 indgav Nigyar Ahmedbekova og hendes ægtemand Rauf Emin Ogla Ahmedbekov (herefter »Emin Ahmedbekov«), uafhængigt af hinanden, en asylansøgning til den bulgarske præsident. Nigyar Ahmedbekovas ansøgning blev også indgivet på vegne af parrets mindreårige søn, som er født den 5. oktober 2007. Begge ansøgninger blev afslået den 4. november 2014.

5. Den 19. november 2014 indgav Emin Ahmedbekov en ansøgning til Darzhavna agentsia za bezhantsite (det statslige agentur for flygtninge, herefter »DAB«) om tildeling af international beskyttelse, der blev afslået ved afgørelse af 12. maj 2015. Emin Ahmedbekovs søgsmål til prøvelse af denne afgørelse blev forkastet i første instans den 2. november 2015. På tidspunktet for forelæggelsesafgørelsen verserede kassationsankesagen til prøvelse af denne dom fortsat ved Varhoven administrativen sad (øverste forvaltningsdomstol, Bulgarien).

6. Den 25. november 2014 indgav Nigyar Ahmedbekova på egne vegne og på vegne af sin søn en ansøgning om international beskyttelse til DAB. Denne ansøgning blev også afslået ved afgørelse af 12. maj 2015. Nigyar Ahmedbekova har anlagt søgsmål med påstand om annullation af denne afgørelse ved den forelæggende ret. I dette søgsmål har Nigyar Ahmedbekova gjort gældende, at hun indgav ansøgning om international beskyttelse både af en personlig grund, henset til en velbegrundet frygt for forfølgelse på grund af sin politiske overbevisning, og fordi hun er familiemedlem til en person, nærmere bestemt sin mand Emin Ahmedbekov, der er blevet forfulgt i sit hjemland.

7. Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at der vedrørende Nigyar Ahmedbekova og hendes søn er blevet truffet en afgørelse om tilbagesendelse som omhandlet i direktiv 2008/115⁷.

5 – Der er tale om dels supplerende bestemmelser i lov om ændring og supplerung af ZUB, som blev offentliggjort i DV nr. 80 fra 2015, dels supplerende bestemmelser i lov om ændring og supplerung af ZUB, som blev offentliggjort i DV nr. 101 fra 2015.

6 – I forbindelse med den personlige samtale, som fandt sted den 25.11.2014, erklærede Nigyar Ahmedbekova at have truffet aftale med en smugler om sammen med sin familie at blive ført til Tyskland. Smugleren forlod dem imidlertid i Bulgarien uden at meddele dem herom.

7 – Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/115/EF af 16.12.2008 om fælles standarder og procedurer i medlemsstaterne for tilbagesendelse af tredjelandsstatsborgere med ulovligt ophold (EUT 2008, L 348, s. 98). Denne afgørelse blev truffet den 20.1.2014, dvs. samme dag som Nigyar Ahmedbekova, hendes mand og hendes søn blev anholdt af de bulgarske grænsemyndigheder.

8. Med afgørelse af 5. december 2016 har Administrativen sad Sofia-grad besluttet at udsætte sagen og at forelægge følgende præjudicielle spørgsmål for Domstolen:

- »1) Følger det af artikel 78, stk. 1 og 2, litra a), d) og f), [TEUF] samt af [12]. betragtning til og artikel 1 i direktiv [2013/32], at den begrundelse for en afvisning af ansøgninger om international beskyttelse, der er hjemlet i dette direktivs artikel 33, stk. 2, litra e), udgør en bestemmelse med direkte virkning, som medlemsstaterne ikke må undlade at anvende, f.eks. idet de anvender gunstigere bestemmelser i national ret, hvorefter den første ansøgning om international beskyttelse, som krævet i medfør af direktivets artikel 10, stk. 2, først skal vurderes ud fra, om ansøgeren kan anerkendes som flygtning, og dernæst ud fra, om den pågældende kan indrømmes subsidiær beskyttelse?
- 2) Følger det af artikel 33, stk. 2, litra e), i direktiv 2013/32, sammenholdt med samme direktivs artikel 7, stk. 3, og artikel 2, litra a), c) og g), samt 60. betragtning til direktivet, at en ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet af en forælder på vegne af en ledsaget mindreårig, under omstændigheder som dem, der foreligger i hovedsagen, kan afvises, såfremt ansøgningen begrundes med, at barnet er familiemedlem til den person, der har ansøgt om international beskyttelse med den begrundelse, at den pågældende er flygtning som omhandlet i artikel 1, afsnit A, i konventionen om flygtninges retsstilling, [som blev undertegnet i Genève den 28. juli 1951 og trådte i kraft den 22. april 1954 (herefter »Genèvekonventionen«)⁸]?
- 3) Følger det af artikel 33, stk. 2, litra e), i direktiv 2013/32, sammenholdt med samme direktivs artikel 7, stk. 1, og artikel 2, litra a), c) og g), samt 60. betragtning til direktivet, at en ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet på vegne af en voksen person, under omstændigheder som dem, der foreligger i hovedsagen, kan afvises, såfremt ansøgningen i proceduren for den kompetente administrative myndighed alene begrundes med, at ansøgeren er familiemedlem til den person, der har ansøgt om international beskyttelse med den begrundelse, at den pågældende er flygtning som omhandlet i Genèvekonventionens artikel 1, afsnit A, og ansøgeren på tidspunktet for indgivelsen af ansøgningen ikke har ret til at udøve erhvervsmæssig beskæftigelse?
- 4) Kræves det i henhold til artikel 4, stk. 4, i direktiv [2011/95], sammenholdt med 36. betragtning til dette direktiv, at vurderingen af, hvorvidt der foreligger en velbegrundet frygt for forfølgelse eller en reel risiko for at lide alvorlig overlast, alene skal ske på grundlag af kendsgerninger og omstændigheder, der vedrører ansøgeren?
- 5) Tillader artikel 4 i direktiv 2011/95, sammenholdt med 36. betragtning hertil, og artikel 31, stk. 1, i direktiv 2013/32 en national retspraksis i en medlemsstat, hvorefter:
 - a) den kompetente myndighed er forpligtet til at behandle ansøgninger om international beskyttelse indgivet af medlemmer af samme familie under ét, når disse ansøgninger begrundes med de samme kendsgerninger, i det konkrete tilfælde med den påstand, at blot et af familiemedlemmerne er flygtning,
 - b) den kompetente myndighed er forpligtet til at udsætte proceduren vedrørende ansøgningerne om international beskyttelse, som er indgivet af de familiemedlemmer, der personligt ikke opfylder betingelserne for en sådan beskyttelse, indtil proceduren vedrørende ansøgningen indgivet af det familiemedlem, hvilken ansøgning er indgivet med den begrundelse, at den pågældende er flygtning som omhandlet i Genèvekonventionens artikel 1, afsnit A, er afsluttet,

8 – Genèvekonventionen er blevet suppleret med protokollen om flygtninges retsstilling, som blev vedtaget den 31.1.1967 og trådte i kraft den 4.10.1967.

og er denne retspraksis også tilladt ud fra betragtninger om barnets tarv, opretholdelse af familiens enhed og respekt for retten til familie- og privatliv samt retten til at forblive i medlemsstaten, indtil behandlingen af ansøgningen er afsluttet, nærmere betegnet på grundlag af artikel 7, 18 og 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, 12. og 60. betragtning til og artikel 9 i direktiv 2013/32, 16., 18. og 36. betragtning til og artikel 23 i direktiv 2011/95, og 9., 11. og 35. betragtning til samt artikel 6 og 12 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/33/EU af 26. juni 2013 om fastlæggelse af standarder for modtagelse af ansøgere om international beskyttelse⁹?

- 6) Følger det af 16., 18. og 36. betragtning til og artikel 3 i direktiv 2011/95, sammenholdt med 24. betragtning til og artikel 2, litra d) og j), artikel 13 og artikel 23, stk. 1 og 2, i samme direktiv, at en national bestemmelse som den i hovedsagen omhandlede artikel 8, stk. 9, i [ZUB], på grundlag af hvilken også familiemedlemmer til en udlænding, der er blevet tildelt flygtningestatus, anses for flygtninge, såfremt dette er foreneligt med deres personlige status, og der ikke i henhold til den nationale lovgivning foreligger grunde til at udelukke tildeling af flygtningestatus, er lovlig?
 - 7) Følger det af ordningen vedrørende grundene til forfølgelse i artikel 10 i direktiv 2011/95, at et sagsanlæg ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol mod den pågældendes hjemland medfører, at denne tilhører en bestemt social gruppe som omhandlet i samme direktivs artikel 10, stk. 1, litra d), eller at sagsanlægget skal anses for at være en politisk anskuelse som omhandlet i direktivets artikel 10, stk. 1, litra e)?
 - 8) Følger det af artikel 46, stk. 3, i direktiv 2013/32, at retten er forpligtet til at foretage en materiel prøvelse af nye grunde til international beskyttelse, der gøres gældende under retsforhandlingerne, men som ikke var anført under sagen til prøvelse af afgørelsen om afslag på international beskyttelse?
 - 9) Følger det af artikel 46, stk. 3, i direktiv 2013/32, at retten under retssagen til prøvelse af afgørelsen om afslaget på international beskyttelse er forpligtet til at undersøge, om ansøgningen om international beskyttelse kan antages til behandling på grundlag af dette direktivs artikel 33, stk. 2, litra e), såfremt ansøgningen i den anfægtede afgørelse, som krævet i medfør af direktivets artikel 10, stk. 2, først blev vurderet ud fra, om ansøgeren kan anerkendes som flygtning, og dernæst ud fra, om den pågældende kan indrømmes subsidiær beskyttelse?«
9. Den Helleniske Republik, Den Tjekkiske Republik, Det Forenede Kongerige, Ungarn og Kommissionen har indgivet skriftlige indlæg ved Domstolen.

III. Bedømmelse

A. Indledende betragtninger

10. Indledningsvist skal det bemærkes, at direktiv 2013/32 af de samme grunde, som er anført i punkt 58-61 i mit forslag til afgørelse af 17. maj 2018, *Alheto* (C-585/16, EU:C:2018:327), hvortil jeg henviser, ikke finder tidsmæssig anvendelse i hovedsagen. Eftersom Nigyar Ahmedbekova indgav ansøgning om international beskyttelse på egne vegne og på vegne af sin søn den 25. november 2014, skulle disse ansøgninger, fordi de blev indgivet inden både ikrafttrædelsen af loven til gennemførelse af direktiv 2013/32 i den bulgarske retsorden (28.12.2015) og den i direktivets artikel 52, stk. 1, første punktum, fastsatte dato (20.7.2015), i kraft af dels den nationale lovgivning (artikel 37 i loven til

⁹ – EUT 2013, L 180, s. 96.

gennemførelse af direktiv 2013/32)¹⁰, dels EU-retten (artikel 52, stk. 1, andet punktum, i direktiv 2013/32), behandles på grundlag af de bestemmelser, som har gennemført direktiv 2005/85, som var i kraft inden direktiv 2013/32¹¹, i den bulgarske retsorden. Under disse omstændigheder vil jeg, så vidt muligt, omformulere de af Administrativen sad Sofia-grad (forvaltningsdomstolen i Sofia) forelagte spørgsmål således, at de vedrører direktiv 2005/85.

11. På grundlag af oplysningerne fra Administrativen sad Sofia-grad (forvaltningsdomstolen i Sofia) i den forelæggelsesafgørelse, der gav anledning til Alheto-sagen, blev direktiv 2011/95 gennemført i den bulgarske retsorden ved en lov, der trådte i kraft den 16. oktober 2015 og ikke havde tilbagevirkende kraft. Denne lov finder derfor ikke anvendelse på Nigyar Ahmedbekovas ansøgning om international beskyttelse og den på vegne af sin søn indgivne ansøgning – som blev indgivet den 25. november 2014 og afslået med afgørelse af 12. maj 2015 – på tilsvarende måde, som loven ikke fandt anvendelse på Serin Alhetos ansøgning om international beskyttelse¹². I modsætning til anmodningen om præjudiciel afgørelse i Alheto-sagen tager Administrativen sad Sofia-grad (forvaltningsdomstolen i Sofia) i den foreliggende forelæggelsesafgørelse ikke udtrykkeligt stilling til, hvorvidt direktivet finder anvendelse, og giver ingen oplysninger omkring eventuelle forskelle i de affattelser af ZUB's relevante bestemmelser, som har erstattet hinanden som følge af gennemførelsen af direktiv 2004/83¹³, som var i kraft inden direktiv 2011/95, og af det sidstnævnte direktiv. I øvrigt finder direktiv 2011/95 utvivlsomt anvendelse i hovedsagen, og under alle omstændigheder ville besvarelsen af de præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af dette direktivs bestemmelser ikke være anderledes, selv om man tog højde for de tilsvarende bestemmelser i direktiv 2004/83. Jeg mener derfor ikke, at disse spørgsmål skal omformuleres.

B. Det første, det andet og det tredje præjudicielle spørgsmål

12. De første tre præjudicielle spørgsmål vedrører fortolkningen af artikel 33, stk. 2, litra e), i direktiv 2013/32 og skal behandles samlet.

13. I henhold til artikel 33, stk. 1, i direktiv 2013/32 »[...] behøver medlemsstaterne ikke at tage stilling til, hvorvidt ansøgeren kan anerkendes med henblik på international beskyttelse i henhold til direktiv [2011/95], hvis en ansøgning i henhold til denne artikel afvises«. Denne artikels stk. 2, litra e), præciserer, at »[m]edlemsstaterne [udelukkende kan] afvise en ansøgning om international beskyttelse, hvis: [...] e) en person, som ansøgeren har forsørgerpligt over for, indgiver en ansøgning, efter i overensstemmelse med artikel 7, stk. 2, at have indvilget i at få sin sag behandlet som led i en ansøgning, der er indgivet på vedkommendes vegne, og der ikke er kendsgerninger i forbindelse med vedkommendes situation, der begrundet en separat ansøgning«.

14. Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at ZUB ikke indeholder nogen forskrift, der svarer til artikel 33, stk. 2, litra e), i direktiv 2013/32. I konsekvens heraf vurderede DAB substansen i de af hovedsagen omhandlede ansøgninger om international beskyttelse uden først at undersøge, om de opfyldte de i denne bestemmelse fastlagte betingelser for at blive behandlet.

10 – Som allerede anført i punkt 61 i mit forslag til afgørelse af 17.5.2018, Alheto (C-585/16, EU:C:2018:327), bestemmer artikel 37 i loven til gennemførelse af direktiv 2013/32, der trådte i kraft den 28.12.2015, at de procedurer, som blev indledt inden denne dato, afsluttes på grundlag af de tidligere gældende bestemmelser.

11 – Rådets direktiv 2005/85/EF af 1.12.2005 om minimumsstandarder for procedurer for tildeling og fratagelse af flygtningestatus i medlemsstaterne (EUT 2005, L 326, s. 13).

12 – Jf. punkt 50 og fodnote 39 i mit forslag til afgørelse af 17.5.2018, Alheto (C-585/16, EU:C:2018:327).

13 – Rådets direktiv 2004/83/EF af 29.4.2004 om fastsættelse af minimumsstandarder for anerkendelse af tredjelandstatsborgere eller statsløse som flygtninge eller som personer, der af anden grund behøver international beskyttelse, og indholdet af en sådan beskyttelse (EUT 2004, L 304, s. 12).

15. Med det første præjudicielle spørgsmål anmoder den forelæggende ret nærmere bestemt Domstolen om at afklare, hvorvidt en ansøgning om international beskyttelse nødvendigvis skal antages til behandling i henhold til artikel 33, stk. 2, litra e), i direktiv 2013/32, og hvorvidt denne bestemmelse har direkte virkning. Med det andet og det tredje præjudicielle spørgsmål anmoder den forelæggende ret nærmere bestemt Domstolen om at afklare, hvorvidt en ansøgning om international beskyttelse under omstændigheder som de i hovedsagen omhandlede kan afvises i medfør af den nævnte bestemmelse, såfremt ansøgningen begrundes med, at ansøgeren er familiemedlem til en asylansøger som omhandlet i Genèvekonventionens artikel 1, afsnit A. Dette spørgsmål stilles for det første med henvisning til det tilfælde, hvor ansøgningen indgives af asylansøgerens ægtefælle på vegne af parrets mindreårige barn (det andet præjudicielle spørgsmål), og for det andet såfremt ansøgningen indgives af ægtefællen på egne vegne (det tredje præjudicielle spørgsmål).

16. Da direktiv 2013/32, som anført i punkt 10 i dette forslag til afgørelse, ikke finder tidsmæssig anvendelse i hovedsagen, skal samtlige ovenstående præjudicielle spørgsmål omformuleres således, at de vedrører artikel 25, stk. 2, litra g), i direktiv 2005/85, der havde stort set samme ordlyd som artikel 33, stk. 2, litra e), i direktiv 2013/32, hvormed direktiv 2005/85 er blevet omarbejdet.

17. Som jeg allerede har anført i punkt 78-80 i mit forslag til afgørelse af 17. maj 2018, Alheto (C-585/16, EU:C:2018:327), fremgår det af ordlyden af artikel 25, stk. 1, i direktiv 2005/85, at medlemsstaterne havde *mulighed for*, og ikke pligt til, i deres nationale procedurer for behandling af asylansøgninger at indføre grundene til afvisning i artiklens stk. 2, hvorimod det kan udledes af 22. betragtning til direktivet, at dets artikel 25 udgjorde en *undtagelse* fra reglen om, at medlemsstaternes kompetente myndigheder skal undersøge substansen i samtlige asylansøgninger¹⁴.

18. I henhold til artikel 25, stk. 1, i direktiv 2005/85 behøvede medlemsstaterne ikke at vurdere substansen i en asylansøgning, hvis den kunne afvises af en af de i stk. 2 nævnte grunde, men artiklen foreskrev heller ikke, at de i deres nationale retsordner skulle indføre en pligt for de kompetente myndigheder til at vurdere, om asylansøgninger kunne realitetsbehandles, eller at bestemme, at en ansøgning automatisk skulle afvises uden vurdering af substansen, såfremt en af de ovennævnte grunde forelå.

19. Heraf følger, at den bulgarske lovgiver i forbindelse med gennemførelse af direktiv 2005/85 med rette kunne undlade, hvilket lovgiveren gjorde, at gennemføre samtlige eller nogle grunde til afvisning af asylansøgninger i artikel 25, stk. 2, i direktiv 2005/85 og især grunden i henhold til bestemmelsens litra g).

20. Det første præjudicielle spørgsmål, som omformuleret og i det omfang Domstolen anmodes om at afklare, om ansøgninger om international beskyttelse nødvendigvis skal antages til behandling i henhold til artikel 25, stk. 2, litra g), i direktiv 2005/85, skal således besvares med, at direktivets artikel 25, læst i lyset af 22. betragtning til samme direktiv, skal fortolkes således, at medlemsstaterne ikke har pligt til at antage asylansøgninger til behandling i medfør af en af grundene i artiklens stk. 2 eller til at afvise disse ansøgninger, såfremt en af disse grunde foreligger.

14 – Det samme kan siges om den nuværende artikel 33, stk. 1, i direktiv 2013/32 (jf. 43. betragtning til direktivet, som har samme indhold som 22. betragtning til direktiv 2005/85). Jeg bemærker imidlertid, at forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en fælles procedure for international beskyttelse i EU og om ophævelse af direktiv 2013/32/EU (COM/2016/0467 final) indfører en pligt til at vurdere, om en ansøgning om international beskyttelse kan realitetsbehandles (jf. punkt 1 i rapporten vedlagt forslaget, som anfører formålene med forslaget, og navnlig formålet om »enklere, klarere og kortere procedurer«, s. 4). Hvad angår den foreliggende sag er artikel 36, stk. 1, litra d), i dette forslag til forordning affattet således: »Den besluttende myndighed vurderer, om en ansøgning kan realitetsbehandles i overensstemmelse med de grundlæggende principper og garantier i kapitel II, og afviser en ansøgning, hvis et af følgende forhold gør sig gældende: [...] d) en ægtefælle, partner eller ledsaget mindreårig indgiver en ansøgning, efter at vedkommende har indvilliget i at få en ansøgning indgivet på sine vegne, og der ikke er nogen omstændigheder i forbindelse med ægtefællens, partnerens eller den mindreåriges situation, der berettiger en særskilt ansøgning.«

21. Henset til denne besvarelse skal Domstolen ikke træffe afgørelse om det første præjudicielle spørgsmål, som omformuleret, hvad angår den del, hvor Domstolen anmodes om at afklare, hvorvidt artikel 25, stk. 2, litra g), i direktiv 2005/85 har direkte virkning.

22. Henset til, at det følger af besvarelsen af det første præjudicielle spørgsmål, at ansøgningerne om international beskyttelse indgivet af Nigyar Ahmedbekova og hendes søn – i henhold til den bulgarske lovgivning, som fandt anvendelse på deres behandling – under ingen omstændigheder kunne afvises af grunden i artikel 25, stk. 2, litra g), i direktiv 2005/85, har det andet og det tredje præjudicielle spørgsmål, som omformuleret, åbenbart hypotetisk karakter og skal afvises¹⁵. Det er derfor inden for rammerne af subsidiære betragtninger, at jeg kortfattet vil behandle dem.

23. Den forelæggende ret bemærker, at praksis ved Varhoven administrativen sad (øverste forvaltningsdomstol, Bulgarien) vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt en ansøgning om international beskyttelse, der støttes på frygt for forfølgelse af et andet familiemedlem til ansøgeren, kan behandles i en særskilt procedure i forhold til proceduren for sidstnævntes asylansøgning, er selvmodsigende. Artikel 32 i Administrativnoprotsesualen kodeks (forvaltningsprocesloven), der i kraft af sin artikel 2, stk. 1, medmindre andet er fastsat i lovgivningen, finder anvendelse på de administrative procedurer ved samtlige bulgarske myndigheder, bestemmer nemlig, at såfremt »parternes rettigheder og forpligtelser følger af en og samme faktiske omstændighed i forskellige procedurer, og en enkelt administrativ myndighed har kompetence, kan der gennemføres en enkelt procedure over for flere parter«. Med hensyn til omstændighederne i hovedsagen bemærker Administrativen sad Sofia-grad (forvaltningsdomstolen i Sofia), at den af Nigyar Ahmedbekova på vegne af sin mindreårige søn indgivne ansøgning om international beskyttelse skal anses for at være en del af den ansøgning om international beskyttelse, som Emin Ahmedbekov indgav, da den støttes på omstændigheder, der har forbindelse til sidstnævnte, og den forelæggende ret nærer således tvivl om, hvorvidt denne ansøgning af denne grund skal afvises i medfør af artikel 33, stk. 2, litra e), i direktiv 2013/32 [artikel 25, stk. 2, litra g), i direktiv 2005/85, i den omformulerede affattelse af de præjudicielle spørgsmål]¹⁶. Med hensyn til den ansøgning, som Nigyar Ahmedbekova indgav på egne vegne, ønsker den forelæggende ret oplyst, hvorvidt den kunne indgives uafhængigt af Emin Ahmedbekovs ansøgning, idet Nigyar Ahmedbekova begrundede denne ansøgning med, at hun er familiemedlem til sidstnævnte.

24. Artikel 6, stk. 2, i direktiv 2005/85 foreskriver: »Medlemsstaterne sikrer, at hver enkelt myndig person, der har rets- og handleevne¹⁷, har ret til at indgive en asylansøgning på egne vegne.« I henhold til artiklens stk. 3 sikrer medlemsstaterne, såfremt de fastsætter, at en ansøger kan indgive en ansøgning på vegne af de personer, denne har forsørgerpligt over for, at »myndige personer, som ansøgeren har forsørgerpligt over for, giver deres samtykke til, at ansøgeren indgiver en ansøgning på deres vegne; ellers skal de have mulighed for selv at indgive en ansøgning på egne vegne«¹⁸.

25. Det følger af disse bestemmelser, at en person, der har nået myndighedsalderen og har rets- og handleevne har *ret* til at indgive en ansøgning om international beskyttelse på egne vegne uafhængigt af, at ansøgningen alene begrundes med, at ansøgeren er familiemedlem til den person, der har ansøgt om tildeling af flygtningestatus. Det kan af disse bestemmelser endvidere udledes, at en ansøgning om

15 – Jf. bl.a. kendelse af 22.6.2017, Fondul Proprietatea (C-556/15 og C-22/16, ikke trykt i Sml., EU:C:2017:494, præmis 20 og 21).

16 – Den forelæggende ret nærer også tvivl om begrebet »person, som ansøgeren har forsørgerpligt over for« i artikel 33, stk. 2, litra e), i direktiv 2013/32, henset til, at hverken Nigyar Ahmedbekova eller Emin Ahmedbekov tilsyneladende er i stand til at opfylde deres egne og sønners behov.

17 – Jf. i samme retning artikel 7, stk. 1, i direktiv 2013/32. Resten af fodnoten vedrører udelukkende den italienske version.

18 – Jf. i samme retning artikel 7, stk. 3, i direktiv 2013/32.

international beskyttelse ikke kan indgives af en ansøger på vegne af en myndig person, der har rets- og handleevne, medmindre ansøgeren *har forsørgerpligt* over for sidstnævnte¹⁹, og sidstnævnte *udtrykkeligt har givet sit samtykke* til en sådan procedure og herved givet afkald på at indgive en ansøgning på egne vegne.

26. Af forelæggelsesafgørelsen fremgår hverken, at Nigyar Ahmedbekovas mand har forsørgerpligt over for hende²⁰, eller at hun gav samtykke til, at han indgav en ansøgning om international beskyttelse på hendes vegne. Det er i øvrigt ubestridt, at Emin Ahmedbekov ikke indgav en sådan ansøgning på sin kones vegne. Derimod indledte de to ægtefæller hele tiden særskilte procedurer, både da de henvendte sig til den bulgarske præsident, og da de indgav ansøgning til DAB.

27. Under disse omstændigheder, hvor betingelserne for anvendelse af artikel 25, stk. 2, litra g), i direktiv 2005/85, især betingelsen om vedkommendes samtykke, ikke er opfyldt, kunne Nigyar Ahmedbekovas ansøgning under ingen omstændigheder afvises af den i denne bestemmelse anførte grund, end ikke såfremt denne bestemmelse var blevet gennemført i den bulgarske retsorden, eller behandles som led i Emin Ahmedbekovs ansøgning, men skulle realitetsbehandles særskilt, lige som DAB gjorde.

28. Med hensyn til den ansøgning, som Nigyar Ahmedbekova indgav på vegne af sin mindreårige søn, vil jeg fremhæve, at artikel 6, stk. 3, i direktiv 2005/85 heller ikke i dette tilfælde betinger muligheden for at indgive en ansøgning om international beskyttelse på vegne af en mindreårig, som ansøgeren har forsørgerpligt over for, af de grunde, hvorpå ansøgningen hviler. Heraf følger, at såfremt det antages, at Nigyar Ahmedbekova har forsørgerpligt over for sin søn, kunne den ansøgning, som hun indgav på hans vegne, ikke afvises af grunden i artikel 25, stk. 2, litra g), i direktiv 2005/85 – end ikke såfremt denne bestemmelse var blevet gennemført i den bulgarske retsorden – alene med den begrundelse, at ansøgningen støtter på Emin Ahmedbekovs flygtningssituation²¹.

C. Det fjerde præjudicielle spørgsmål

29. Med det fjerde præjudicielle spørgsmål anmoder den forelæggende ret nærmere bestemt Domstolen om at afklare, hvorvidt artikel 4, stk. 4, i direktiv 2011/95 skal fortolkes således, at vurderingen af, hvorvidt der foreligger en velbegrundet frygt for forfølgelse (for tildeling af flygtningestatus) eller en reel risiko for at lide alvorlig overlast (for tildeling af subsidier beskyttelse), alene skal ske på grundlag af kendsgerninger og omstændigheder, der vedrører ansøgeren.

30. Af den forelæggende rets overvejelser og omstændighederne i hovedsagen fremgår det, at spørgsmålet sigter mod at afklare, hvorvidt en procedure, hvorefter en medlemsstat tildeler flygtningestatus til en ansøger om international beskyttelse alene med den begrundelse, at ansøgeren er familiemedlem til en anerkendt flygtning, er forenelig med ordningen i direktiv 2011/95.

19 – Jeg bemærker, at kravet om personer, overfor hvilke ansøgeren har »forsørgerpligt«, fortsat findes i artikel 7 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/32/EU af 26.6.2013 om fælles procedurer for tildeling og fratagelse af international beskyttelse, men er blevet fjernet i forslaget til forordning, hvis artikel 31, stk. 1 og 2, bestemmer, at en ansøger kan indgive en ansøgning på vegne af sin ægtefælle eller partner i et stabilt og varigt forhold, forudsat at denne person har givet sit samtykke hertil, samt på vegne af mindreårige eller voksne uden rets- og handleevne.

20 – Den forelæggende ret bemærker, at hverken Nigyar Ahmedbekova eller Emin Ahmedbekov tilsyneladende er i stand til at opfylde deres egne og sønnens behov.

21 – Artikel 7, stk. 3, i direktiv 2013/32 bestemmer, at »[m]edlemsstaterne sikrer, at mindreårige har ret til at indgive en ansøgning om international beskyttelse enten på egne vegne, såfremt vedkommende i henhold til den pågældende medlemsstats lovgivning har proceshabilitet, eller gennem vedkommendes forældre eller andre voksne familiemedlemmer [...]«, således at forældrens ret til at indgive en ansøgning på vegne af et mindreårigt barn ikke længere er knyttet til den omstændighed, at forælderen har forsørgerpligt over for barnet, og således at begge forældre herved er ligestillede i denne forbindelse. Jf. i samme retning artikel 31, stk. 6, i forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en fælles procedure for international beskyttelse i EU og om ophævelse af direktiv 2013/32/EU, som nævnes i fodnote 14 i dette forslag til afgørelse, hvorefter »[e]n mindreårig har ret til at indgive en ansøgning i eget navn, hvis vedkommende har proceshabilitet i henhold til den nationale lovgivning i den pågældende medlemsstat, eller gennem en voksen, der er ansvarlig for vedkommende i henhold til lovgivningen eller sædvane i den pågældende medlemsstat, herunder vedkommendes forældre eller andre juridiske eller sædvanemæssige omsorgspersoner eller voksne familiemedlemmer i tilfælde af ledsagede mindreårige [...]«.

31. Ved »flygtning« i overensstemmelse med artikel 2, litra d), i direktiv 2011/95 forstås »en tredjelandsstatsborger, som i kraft af en velbegrunnet frygt for forfølgelse på grund af race, religion, nationalitet, politisk anskuelse eller tilhørsforhold til en bestemt social gruppe opholder sig uden for det land, hvor den pågældende er statsborger, og som ikke kan eller, på grund af en sådan frygt, ikke vil påberåbe sig dette lands beskyttelse [...]«. I medfør af direktivets artikel 4, stk. 3, skal »[v]urderingen af en ansøgning om international beskyttelse foretages ud fra det specifikke sagsforhold«, og der tages hensyn til de i bestemmelsens litra a)-e) anførte elementer, herunder i litra c), »ansøgerens personlige stilling og forhold, [...] for på grundlag af ansøgerens personlige forhold at vurdere, om de handlinger, som vedkommende har været eller kan blive udsat for, kan udgøre forfølgelse eller alvorlig overlast«. Artikel 4, stk. 4, i direktiv 2011/95 – den eneste artikel, hvortil det præjudicielle spørgsmål henviser – bestemmer: »Hvis en ansøger allerede har været udsat for forfølgelse eller alvorlig overlast eller direkte trusler om sådan forfølgelse eller sådan overlast, er der god grund til at formode, at ansøgeren har en velbegrunnet frygt for forfølgelse eller løber en reel risiko for at lide alvorlig overlast, medmindre der er god grund til at antage, at sådan forfølgelse eller sådan overlast ikke vil gentage sig.« Artikel 9, stk. 1, i direktiv 2011/95 fastlægger kriterierne for at anse en adfærd for »forfølgelse« i henhold til Genèvekonventionens artikel 1, afsnit A, hvorimod artiklens stk. 2 indeholder en række eksempler på den adfærd, som forfølgelse kan tage form af. Artikel 10, stk. 1, litra a)-e), i direktiv 2011/95 anfører de elementer, som medlemsstaterne skal tage hensyn til ved vurderingen af grundene til forfølgelse i medfør af direktivets artikel 2, litra d). Afslutningsvis bestemmer direktivets artikel 9, stk. 3, at der skal være en sammenhæng mellem de i artikel 10 nævnte grunde og forfølgelse i henhold til nærværende artikels stk. 1.

32. De ovennævnte bestemmelser kræver, at opfyldelsen af betingelserne for tildeling af flygtningestatus vurderes på grundlag af asylansøgeren. Disse bestemmelser udelukker imidlertid ikke, at disse betingelser kan anses for at være opfyldt med hensyntagen til den familiemæssige tilknytning mellem ansøgeren og en person, der er blevet forfulgt som omhandlet i artikel 9, stk. 1, i direktiv 2011/95 eller nærer en velbegrunnet frygt for forfølgelse af de i direktivets artikel 2, litra d), anførte grunde. Såfremt den omstændighed, at en asylansøger støtter sin ansøgning på forfølgelsen af et familiemedlem, ikke i sig selv er tilstrækkelig til anerkendelsen heraf, skal flygtningestatus derimod tildeles familiemedlemmet til en flygtning, som har ansøgt herom, såfremt det på grundlag af vurderingen af ansøgerens personlige stilling og individuelle forhold samt i lyset af samtlige relevante elementer, herunder især situationen i ansøgerens oprindelsesland og handlingsmåden udvist af aktører, der kan stå bag forfølgelse²², kan udledes, at ansøgeren som følge af denne familiemæssige tilknytning *individuel*t nærer en velbegrunnet frygt for at blive forfulgt, og forudsat, at der ikke foreligger grunde til udelukkelse af vedkommende fra denne status²³. Under disse omstændigheder sikres den i medfør af artikel 9, stk. 3, i direktiv 2011/95 krævede sammenhæng mellem forfølgelsen og grundene til forfølgelse indirekte med henvisning til grundene til forfølgelsen af ansøgerens familiemedlem.

33. Som bemærket af den forelæggende ret nævnes denne situation udtrykkeligt i 36. betragtning til direktiv 2011/95: »Familiemedlemmer vil alene på grund af deres forhold til flygtningen *normalt* være sårbare over for forfølgelse på en måde, som kan danne grundlag for flygtningestatus«²⁴. Ifølge EU-lovgiver foreligger der i øvrigt en markant risiko for, at en sådan situation med udsættelse for forfølgelse opstår.

22 – Vedrørende begrebet »aktør, der kan stå bag forfølgelse«, henvises til artikel 6 i direktiv 2011/95.

23 – Grundene til udelukkelse fra flygtningestatus er opremset i artikel 12 i direktiv 2011/95. Ud over at der ikke skal foreligge udelukkelsesgrunde, kræves også, at familiemedlemmets retlige status ikke er til hinder for tildeling af flygtningestatus (eksempelvis fordi familiemedlemmet er statsborger i et tredjeland og kan påberåbe sig beskyttelsen derfra).

24 – Min fremhævelse.

34. På baggrund af ovenfor anførte betragtninger foreslår jeg Domstolen at besvare det fjerde præjudicielle spørgsmål med, at direktiv 2011/95, og nærmere bestemt direktivets artikel 2, litra d), og artikel 4, stk. 3, læst i lyset af 36. betragtning hertil, skal fortolkes således, at ikke er til hinder for tildeling af flygtningestatus til en ansøger om international beskyttelse, henset til vedkommendes familiemæssige tilknytning til en person, som er blevet forfulgt som omhandlet i direktivets artikel 9, stk. 1, eller nærer en velbegrundet frygt for forfølgelse af de i direktivets artikel 2, litra d), anførte grunde, såfremt det på grundlag af vurderingen af ansøgerens personlige stilling og individuelle forhold samt i lyset af samtlige relevante elementer kan udledes, at vedkommende som følge af denne familiemæssige tilknytning individuelt nærer en velbegrundet frygt for at blive forfulgt.

D. Det femte præjudicielle spørgsmål

35. Med det femte præjudicielle spørgsmål anmoder den forelæggende ret nærmere bestemt Domstolen om at afklare, hvorvidt artikel 4 i direktiv 2011/95 og artikel 31, stk. 1, i direktiv 2013/32, samt især betragtninger om barnets tarv, opretholdelse af familiens enhed og respekt for retten til familie- og privatliv, er til hinder for en national retspraksis, hvorefter den kompetente myndighed er forpligtet til at behandle ansøgninger om international beskyttelse indgivet af medlemmer af samme familie under ét, når disse ansøgninger begrundes med den påstand, at blot et af familiemedlemmerne er flygtning, eller udsætte proceduren vedrørende ansøgningerne om international beskyttelse, som er indgivet af de øvrige familiemedlemmer, indtil proceduren vedrørende ansøgningen indgivet i overensstemmelse med Genèvekonventionens artikel 1, afsnit A, er afsluttet.

36. Af de i punkt 10 i dette forslag til afgørelse anførte grunde skal dette spørgsmål ikke vurderes i lyset af bestemmelserne i direktiv 2013/32, men af bestemmelserne i det tidligere gældende direktiv 2005/85.

37. Det fremgår af analysen af de første tre præjudicielle spørgsmål, og nærmere bestemt af punkt 27 i dette forslag til afgørelse, at Nigyar Ahmedbekovas ansøgning om international beskyttelse, under omstændigheder som de i hovedsagen omhandlede, hvor hun ikke gav sit samtykke i henhold til artikel 6, stk. 3, i direktiv 2005/85, skal behandles *særskilt* fra mandens ansøgning og *uafhængigt* af de grunde, hvorpå mandens ansøgning hviler.

38. I denne sammenhæng er artikel 9, stk. 3, i direktiv 2005/85 utvetydig i den forstand, at alene i forbindelse med anvendelsen af direktivets artikel 6, stk. 3, dvs. alene såfremt en ansøgning indgives på vegne af en eller flere personer, som ansøgeren har forsørgerpligt over for, kan »[m]edlemsstaterne [...] træffe en enkelt afgørelse, der omfatter alle de personer, over for hvem der består forsørgerpligt«, »hvis ansøgningen hviler på samme grundlag«²⁵.

39. Såfremt betingelserne for anvendelse af artikel 6, stk. 3, i direktiv 2005/85 ikke er opfyldt – som i Nigyar Ahmedbekovas tilfælde – skal den kompetente myndighed behandle ansøgninger indgivet på egne vegne af medlemmer af samme familie i særskilte procedurer.

40. Det skal fremhæves, at ovenstående betragtning gælder både i det tilfælde, som visse dele af forelæggelsesafgørelsen tilsyneladende lader forstå, hvor Nigyar Ahmedbekovas ansøgning til DAB alene begrundes med hendes situation som ægtefælle til en person, der har ansøgt om tildeling af flygtningestatus, og såfremt en sådan ansøgning, som tilsyneladende kan udledes af andre dele af forelæggelsesafgørelsen, støtter på hendes personlige frygt for forfølgelse på grund af hendes mands situation.

25 – Samme bestemmelse findes nu i artikel 11, stk. 3, i direktiv 2013/32 med hensyn til ansøgninger indgivet på vegne af personer, over for hvem der består forsørgerpligt, i medfør af direktivets artikel 7, stk. 2. En undtagelse fra meddelelse af en enkelt afgørelse er derimod indført for det tilfælde, at dette vil medføre, at »en ansøgers særlige forhold videregives, hvorved dennes interesser skades, især i tilfælde af forfølgelse på grund af køn, seksuel orientering, kønsidentitet og/eller alder«. I sådanne tilfælde skal de kompetente myndigheder tilstille en separat afgørelse til den pågældende person.

41. Ansøgningen vedrørende parret Ahmedbekovs mindreårige barn, som Nigyar Ahmedbekova indgav på barnets vegne, og som hviler på samme grundlag som hendes ansøgning, skal derimod behandles sammen med moderens ansøgning i medfør af artikel 6, stk. 3, og artikel 9, stk. 3, i direktiv 2005/85.

42. I det omfang den forelæggende ret synes, at særskilt behandling af ansøgninger om international beskyttelse indgivet af medlemmer af samme familie kan påvirke opretholdelse af familiens enhed eller forringe barnets tarv, eksempelvis såfremt ansøgningerne afslås på forskellige tidspunkter, bemærker jeg, at disse overvejelser ikke kan inddrage ansøgerens ret i henhold til artikel 6, stk. 2, i direktiv 2005/85 til at indgive en ansøgning om international beskyttelse uafhængigt af vedkommendes øvrige familiemedlemmer. Det påhviler den pågældende medlemsstat at sikre overholdelsen af de ovennævnte principper inden for rammerne af de eventuelle tilbagesendelseprocedurer, der indledes som følge af endeligt afslag på ansøgninger om international beskyttelse indgivet af de enkelte familiemedlemmer²⁶. I øvrigt vil jeg erindre om, som Kommissionen i sine skriftlige indlæg har bemærket, at Nigyar Ahmedbekova og hendes søn, så længe de er »ansøgere« som omhandlet i artikel 2, litra c), i direktiv 2005/85, dvs. indtil der er truffet endelig afgørelse om deres asylansøgning, nyder de til denne status tilknyttede fordele, i særdeleshed de i direktiv 2003/09²⁷ og 2013/33 fastlagte fordele.

43. Det fremgår af ovenstående betragtninger, at direktiv 2005/85 er til hinder for, at en ansøgning om international beskyttelse, der på egne vegne indgives af familiemedlemmet til en asylansøger, uanset grundlaget for denne ansøgning, opfattes som en del af asylansøgerens ansøgning og behandles sammen med den.

44. Hverken direktiv 2005/85 eller direktiv 2011/95 er imidlertid til hinder for, at proceduren vedrørende ansøgninger om international beskyttelse, der indgives af medlemmer af samme familie uafhængigt af hinanden og begrundes med frygten for forfølgelse på grund af situationen for et medlem af denne familie, udsættes, indtil proceduren vedrørende ansøgningen fra det familiemedlem, hvis situation giver anledning til frygten for forfølgelse af familien (herefter den »ledende ansøger«), er afsluttet.

45. Denne udsættelse er efter min opfattelse imidlertid kun tilladt, hvis tre betingelser er opfyldt som helhed. Som Kommissionen har bemærket i sine skriftlige indlæg skal udsættelsen for det første bidrage til at sikre en korrekt og fuldstændig behandling af disse ansøgninger eller svare til betragtninger om opretholdelse af familiens enhed eller barnets tarv samt ikke tilsidesætte vedkommendes ret til respekten for privat- og familielivet. For det andet må udsættelsen ikke påvirke den selvstændige karakter af ansøgninger, som indgives særskilt af familiemedlemmer til den ledende ansøger. For det tredje må udsættelsen ikke bevirke, at substansen i ansøgningerne ikke vurderes individuelt, objektivt og upartisk som foreskrevet i artikel 8, stk. 2, litra a), i direktiv 2005/85, og dette uafhængigt af udfaldet af den primære ansøgning, dvs. hvad enten den endeligt afslås eller imødekommes.

46. På baggrund af ovenfor anførte betragtninger skal det femte præjudicielle spørgsmål efter min opfattelse besvares med, at direktiv 2005/85, og nærmere bestemt direktivets artikel 6, stk. 2 og 3, og artikel 9, stk. 3, skal fortolkes således, at det er til hinder for, at ansøgninger om international beskyttelse, der indgives på egne vegne af familiemedlemmer til en person, der har ansøgt om tildeling af flygtningestatus, opfattes som en del af den pågældendes ansøgning og behandles under ét, selv om ansøgningerne udelukkende hviler på samme grundlag, som vedrører sidstnævnte, og som danner grundlag for ansøgningen om tildeling af flygtningestatus for sidstnævnte. Direktiv 2005/85 og direktiv 2011/95 skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for, at proceduren vedrørende ansøgninger om

26 – Jf. artikel 5 i direktiv 2008/115 og 22. betragtning hertil, hvorefter »barnets tarv« og respekten for familielivet bør være væsentlige hensyn for medlemsstaterne ved gennemførelsen af dette direktiv.

27 – Rådets direktiv 2003/9/EF af 27.1.2003 om fastlæggelse af minimumsstandarder for modtagelse af asylansøgere i medlemsstaterne (EUT 2003, L 31, s. 18).

international beskyttelse, der indgives af medlemmer af samme familie uafhængigt af hinanden og begrundes med frygten for forfølgelse på grund af situationen for et medlem af denne familie, udsættes, indtil proceduren vedrørende ansøgningen fra det familiemedlem, hvis situation giver anledning til frygten for forfølgelse af familien, er afsluttet. Denne udsættelse må imidlertid ikke påvirke den selvstændige karakter af ansøgninger, som indgives på egne vegne af familiemedlemmer til den ansøger, hvis situation giver anledning til deres frygt for forfølgelse, eller hindre, at deres substans vurderes, når proceduren vedrørende sidstnævntes ansøgning er afsluttet, uafhængigt af udfaldet af denne procedure.

E. Det sjette præjudicielle spørgsmål

47. Med det sjette præjudicielle spørgsmål anmoder den forelæggende ret nærmere bestemt Domstolen om at afklare, hvorvidt direktiv 2011/95 er til hinder for en national lovgivning, hvorefter familiemedlemmer til en flygtning tildeles flygtningestatus alene henset til den familiemæssige tilknytning til denne flygtning.

48. I henhold til ZUB's artikel 8, stk. 9, »anses familiemedlemmer²⁸ til en udlænding, der er blevet tildelt flygtningestatus, også for flygtninge²⁹«. Af forelæggelsesafgørelsen kan udledes, at familiemedlemmer til en anerkendt flygtning automatisk tildeles flygtningestatus i henhold til denne bestemmelse, uden at det med hensyn til disse familiemedlemmer vurderes, om der foreligger en velbegrundet frygt for individuel forfølgelse af dem. Ifølge den forelæggende ret kan denne bestemmelse være uforenelig med direktiv 2011/95, hvor en sådan automatik ikke er fastlagt.

49. Jeg vil først og fremmest bemærke – som den forelæggende ret i øvrigt gør i anmodningen om præjudiciel afgørelse – at ZUB's artikel 8, stk. 9, kun finder anvendelse på Nigyar Ahmedbekova (og hendes søn), såfremt Emin Ahmedbekovs asylansøgning imødekommes. Som svar på en anmodning om uddybende oplysninger i henhold til artikel 101 i Domstolens procesreglement har den forelæggende ret præciseret, at Varhoven administrativen sad (øverste forvaltningsdomstol) ved dom af 25. januar 2017 har forkastet Emin Ahmedbekovs kassationsanke til prøvelse af den dom, som har stadfæstet afgørelsen om afslag på vedkommendes asylansøgning, således at afslaget er endeligt. Det følger heraf, at automatikken i henhold til ZUB's artikel 8, stk. 9, ikke kan være til gavn for Nigyar Ahmedbekova og hendes søn, såfremt der i forbindelse med anvendelse af denne bestemmelse tages højde for Emin Ahmedbekovs situation. Jeg mener imidlertid ikke, at det sjette spørgsmål skal afvises på denne baggrund. Det fremgår nemlig af forelæggelsesafgørelsen, at Nigyar Ahmedbekova under retsforhandlingerne har påberåbt sig nye grunde til støtte for sin ansøgning om international beskyttelse, som vedrører hendes personlige situation. Såfremt (den forelæggende rets) vurdering af disse grunde fører til, at Nigyar Ahmedbekova tildeles flygtningestatus, kan ZUB's artikel 8, stk. 9, finde anvendelse på ansøgningen indgivet på vegne af hendes søn, hvis afgørelse om afslag fra DAB's side også er anfægtet i hovedsagen. Det sjette præjudicielle spørgsmål er således ikke udelukkende hypotetisk og har en tilstrækkelig sammenhæng med den ved den forelæggende ret verserende sag.

50. Vedrørende realiteten er spørgsmålet hovedsageligt, hvorvidt en national lovgivning, ifølge hvilken familiemedlemmer til en person, der opfylder kriterierne for anerkendelse af flygtningestatus, automatisk tildeles *afledt* flygtningestatus, er forenelig med direktiv 2011/95.

28 – I henhold til oplysningerne i forelæggelsesafgørelsen forstås ved »familiemedlemmer« i ZUB ægtefællen til ansøgeren om international beskyttelse eller dennes partner i et fast og varigt forhold, parrets ugifte mindreårige børn samt ugifte myndige børn, som ikke er i stand til at opfylde deres behov som følge af alvorlige helbredsproblemer. Den forelæggende ret giver ingen oplysninger om eventuelle yderligere kategorier, som anses for at være omfattet af ZUB's artikel 8, stk. 9.

29 – Såfremt dette er foreneligt med deres personlige retlige status og de i ZUB fastlagte udelukkelsesgrunde ikke foreligger.

51. Det skal bemærkes, at selv om en sådan »afledt status« ikke er fastlagt i Genèvekonventionen³⁰, hvor definitionen af begrebet »flygtning«³¹ ikke omfatter princippet om familiens enhed, anerkendte slutakten fra den konference af FN's befuldmægtigede, som udarbejdede konventionens tekst, imidlertid udtrykkeligt flygtningens »væsentlige rettighed« til familiens enhed og anbefalede, at signatarstaterne skulle træffe de nødvendige foranstaltninger for opretholdelsen heraf og mere generelt for beskyttelsen af flygtningens familie. Disse anbefalinger er gennem årene ved flere lejligheder blevet fornyet af UNHCR's organer³². Således udtalte UNHCR's stående komité i et dokument af 4. juni 1999, at »det følger af princippet om familiens enhed, at såfremt familieforsørgeren opfylder kriterierne for anerkendelse af flygtningestatus, skal familiemedlemmer, som vedkommende har forsørgerpligt over for, normalt også tildeles flygtningestatus«³³. For nylig har UNHCR foreslået, at familiemedlemmer til ofre for kvindelig kønslemlæstelse tildeles afledt flygtningestatus, og indrømmet muligheden for, at selv en ledsaget mindreårig kan figurere som den ledende ansøger med ret til familiens enhed³⁴. En henvisning til »afledt flygtningestatus« findes også i retningslinjerne om international beskyttelse vedrørende mindreåriges ansøgninger³⁵. Afslutningsvis kan en sådan status normalt tildeles inden for rammerne af de procedurer vedrørende fastlæggelse af flygtningestatus, som er omfattet af UNHCR's mandat³⁶.

52. På lige fod med Genèvekonventionen fastlægger heller ikke direktiv 2011/95, at familiemedlemmer til en anerkendt flygtning tildeles afledt flygtningestatus.

53. Direktivets artikel 23, med overskriften »Sikring af familiens enhed«, bestemmer i stk. 2, at familiemedlemmer til en flygtning, som ikke individuelt er berettiget til international beskyttelse, under alle omstændigheder har ret til at gøre krav på bestemte fordele³⁷, der er omhandlet i direktivets artikel 24-35, hvis indhold i det væsentlige svarer til det samme som med hensyn til anerkendte flygtninge³⁸. Beskyttelsen i kraft af denne bestemmelse omfatter imidlertid ikke den mest typiske form for beskyttelse, som følger af flygtningestatus, dvs. beskyttelse mod refoulement i medfør af artikel 21 i direktiv 2011/95, og kan således ikke sidestilles med tildeling af »afledt flygtningestatus«. Til trods herfor har artikel 23, stk. 2, i direktiv 2011/95 samme retsgrundlag, nærmere bestemt flygtningens ret til sikring af familiens enhed, som medlemsstaterne i henhold til direktivets artikel 23, stk. 1, skal overholde³⁹.

30 – I henhold til denne konvention anses alene den, som *individuelt* nærer en velbegrunnet frygt for forfølgelse som omhandlet i artikel 1, afsnit A, for flygtning.

31 – Jf. UNHCR, *Handbook and guidelines on procedures and criteria for determining refugee status under the 1951 Convention and the 1967 Protocol relating to the Status of Refugees* (UNHCR's håndbog om procedurer og kriterier for tildeling af flygtningestatus i henhold til konventionen om flygtninges retsstilling fra 1951 og respektive protokol fra 1967) (HCR/1P/4/FRE/REV.1), 1992, punkt 183.

32 – Jf. eksempelvis konklusionen fra UNHCR's eksekutivkomité om international beskyttelse, der blev vedtaget på dens 49. samling i 1998 (A/AC.96/911, punkt 21), og konklusion nr. 88 (L), 1999, punkt b.iii) (som findes på webstedet <http://www.unhcr.org/excom/exconc/3ae68c4340/protection-refugees-family.html>).

33 – Jf. dokumentet med overskriften »Family Protection Issues« (Familiebeskyttelsesspørgsmål) (EC/49/SC/CRP.14) (som findes på webstedet <http://www.unhcr.org/fr/excom/standcom/4b30a618e>). Allerede i *Handbook and guidelines on procedures and criteria for determining refugee status under the 1951 Convention and the 1967 Protocol relating to the Status of Refugees* bemærkede UNHCR, at hovedparten af staterne, såvel Genèvekonventionens signatarstater som ikke-signatarstater, tilpassede sig anbefalingen i ovennævnte slutakt fra de befuldmægtigedes konference, jf. punkt 183 og 184. I henhold til disse dokumenter inkluderer familiemedlemmer, der omfattes af princippet om familiens enhed, i det mindste ægtefællen og mindreårige børn.

34 – Jf. UNHCR, *Guidance Note on Refugee Claims relating to Female Genital Mutilation* (Vejledning om asylansøgninger som følge af kvindelig kønslemlæstelse), maj 2009 (som findes på webstedet <http://www.refworld.org/docid/4d70cffi82.html>), punkt 11.

35 – Jf. UNHCR, *Guidelines on International Protection No. 8* (Retningslinjer om international beskyttelse nr. 8): mindreårige asylansøgere, 22.12.2009 (som findes på webstedet <http://www.unhcr.org/fr/publications/legal/4fd736c99/principes-directeurs-no-8-demandes-dasile-denfants-cadre-larticle-1a2-larticle.html>), punkt 9.

36 – Jf. UNHCR, *Procedural Standards for Refugee Status Determination Under UNHCR's Mandate* (Procedurebestemmelser vedrørende fastlæggelse af flygtningestatus, som er omfattet af UNHCR's mandat), 20.11.2003 (som findes på webstedet <http://www.refworld.org/docid/42d66dd84.html>), punkt 5.1.1.

37 – I overensstemmelse med de nationale procedurer og i det omfang, dette er foreneligt med deres personlige retlige status.

38 – Den eneste forskel opstilles i artikel 24, stk. 1, andet punktum, i direktiv 2011/95 med hensyn til opholdstilladelsens gyldighed, som må være mindre end tre år, med forbehold for det i direktivets artikel 23, stk. 1, fastlagte krav om, at familiens enhed opretholdes.

39 – I overensstemmelse med denne bestemmelse »[sikrer medlemsstaterne], at familiens enhed kan opretholdes«.

54. I overensstemmelse med artikel 3 i direktiv 2011/95, sammenholdt med 14. betragtning hertil, kan medlemsstaterne indføre eller opretholde gunstigere bestemmelser for tredjelandsstatsborgere og statsløse, der søger om international beskyttelse, der er *forenelige med dette direktiv*, »når en sådan ansøgning anses for at være begrundet med, at den pågældende [...] er flygtning efter Genèvekonventionens artikel 1, afsnit A«⁴⁰. En bestemmelse såsom ZUB's artikel 8, stk. 9, omfattes efter min opfattelse af anvendelsesområdet for det i denne artikel fastlagte forbehold.

55. Det er sandt, at den ansøgning, hvormed familiemedlemmet til en person, der opfylder kriterierne for anerkendelse af flygtningestatus, anmoder om selv at blive anerkendt som flygtning, uafhængigt af forekomsten af en velbegrundet frygt for individuel forfølgelse af vedkommende, i snæver forstand ikke kan opfattes som at støttes på Genèvekonventionens artikel 1, afsnit A, som derimod kræves i henhold til artikel 3 i direktiv 2011/95, læst i lyset af 14. betragtning hertil.

56. Jeg vil imidlertid erindre om, at Domstolen – i de tilfælde, hvor den har udelukket anvendelsen af forbeholdet i artikel 3 i direktiv 2004/83 for at tillade gunstigere nationale bestemmelser om fastlæggelse af kriterierne for anerkendelse af flygtningestatus – ikke har fastslået, at det var umuligt at antage, at asylansøgningen støttede på Genèvekonventionens artikel 1, afsnit A, men har fremhævet, at en sådan ansøgning er *uforenelig* med eller *radikalt uvedkommende* for den ordning, der er indført ved denne konvention, idet Domstolen har givet forrang til et materielt kriterium frem for et formelt kriterium i forbindelse med fortolkning og anvendelse af dette forbehold.

57. Således fastslog Domstolen i dom af 9. november 2010, B [og D] (C-57/09 og C-101/09, EU:C:2010:661, præmis 114 og 115), at artikel 3 i direktiv 2004/83 ikke finder anvendelse på nationale bestemmelser om tildeling af flygtningestatus til en person, der er udelukket herfra i medfør af direktivets artikel 12, stk. 2, idet formålet med denne udelukkelsesgrund er at »bevare den generelle troværdighed af den beskyttelsesordning«, der er indført ved direktivet. På tilsvarende måde fastslog Domstolen i dom af 18. december 2014, M'Bodj (C-542/13, EU:C:2014:2452, præmis 42-44), at det vil »være i strid med *den generelle opbygning* af og *formålene* med direktiv 2004/83 at give den status, som direktivet fastsætter, til tredjelandsstatsborgere, der befinder sig i situationer, som *savner enhver forbindelse med rationalet bag international beskyttelse*«⁴¹.

58. Som anført ovenfor er tildeling af afledt flygtningestatus til familiemedlemmer til en anerkendt flygtning for det første ikke i strid med Genèvekonventionens ordning, men derimod anbefalet af UNHCR og normalt tilladt i procedurerne vedrørende fastlæggelse af flygtningestatus, som er omfattet af dette organs mandat⁴². For det andet forfølger en sådan tildeling mål, som er på linje med direktiv 2011/95, hvis artikel 23, stk. 1, udtrykkeligt foreskriver, at medlemsstaterne sikrer enheden af flygtningens familie⁴³, idet medlemsstaterne frit kan fastlægge de foranstaltninger, som skal træffes med henblik herpå, og stk. 2 fastsætter det mindste indhold af den ordning, som finder anvendelse på familiemedlemmer. Endvidere vedrører behandlingen af familiemedlemmer til en anerkendt flygtning

40 – Jf. 14. betragtning til direktiv 2011/95. I henhold til artikel 3 i direktiv 2011/95 »[kan medlemsstaterne] indføre eller opretholde gunstigere standarder for fastsættelse af, hvem der kan anerkendes som flygtninge eller som personer, der er berettigede til subsidier beskyttelse, og for fastsættelse af indholdet af international beskyttelse, for så vidt disse standarder er forenelige med dette direktiv«. Jf. i samme retning artikel 3 i direktiv 2004/83 og 8. betragtning hertil.

41 – Min fremhævelse. Den omhandlede sag vedrørte anerkendelse af subsidier beskyttelsesstatus til en tredjelandsstatsborger, der lider af en alvorlig sygdom, henset til den risiko for forværring af hans helbred, som følger af, at der ikke findes passende behandling i dennes hjemland.

42 – Betydningen af UNHCR's rolle i forbindelse med afgørelse om, hvorvidt en person skal tildeles flygtningestatus i henhold til Genèvekonventionen, er anerkendt i 22. betragtning til direktiv 2011/95.

43 – Jf. også 16. betragtning til direktiv 2011/95, hvorefter direktivet tilsigter navnlig, at asylansøgere og deres ledsagende familiemedlemmers menneskelige værdighed og ret til asyl respekteres fuldt ud, og at anvendelsen af bl.a. charterets artikel 7, som fastlægger respekten for familielivet, fremmes.

situationer, der fuldt ud omfattes af »rationalet bag international beskyttelse«, der kan udledes af både slutakten til Genèvekonventionen og UNHCR's praksis og som fastslået af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (herefter »Menneskerettighedsdomstolen«), især i dommen i sagen Mugenzi mod Frankrig⁴⁴.

59. Inden jeg afslutter denne analyse vil jeg tilføje, at en bestemmelse såsom ZUB's artikel 8, stk. 9, alene er forenelig med direktiv 2011/95 ved anvendelse af forbeholdet i direktivets artikel 3, såfremt den tillader, at familiemedlemmet til en flygtning har mulighed for at ansøge i den pågældende medlemsstat om og opnå anerkendelse af egen og ikke afledt flygtningestatus, forudsat at vedkommende individuelt opfylder betingelserne for at kunne tildeles denne status.

60. På baggrund af de ovenfor anførte betragtninger skal det sjette præjudicielle spørgsmål efter min opfattelse besvares med, at en national bestemmelse som den i hovedsagen omhandlede, hvorefter familiemedlemmer til en person, som er blevet anerkendt som flygtning i henhold til Genèvekonventionens artikel 1, afsnit A, anerkendes som flygtninge uafhængigt af, at de individuelt opfylder kriterierne i denne artikel, såfremt dette er foreneligt med deres personlige retlige status, og der ikke foreligger udelukkelsesgrunde i medfør af direktivets artikel 12, er forenelig med bestemmelserne i direktiv 2011/95 med hensyn til anvendelsen af forbeholdet i direktivets artikel 3. En sådan national bestemmelse er kun omfattet af forbeholdet i artikel 3 i direktiv 2011/95, såfremt flygtningens familiemedlemmer fortsat har mulighed for på egne vegne at ansøge om og opnå anerkendelse af flygtningestatus, forudsat at vedkommende individuelt opfylder betingelserne for at kunne tildeles denne status.

F. Det syvende præjudicielle spørgsmål

61. Med det syvende præjudicielle spørgsmål anmoder den forelæggende ret nærmere bestemt Domstolen om at afklare, hvorvidt asylansøgerens sagsanlæg ved Menneskerettighedsdomstolen mod sit hjemland medfører, at denne tilhører en »social gruppe« som omhandlet i artikel 10, stk. 1, litra d), i direktiv 2011/95, eller at sagsanlægget skal anses for at være en politisk anskuelse som omhandlet i direktivets artikel 10, stk. 1, litra e).

62. Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, om end ikke fuldstændigt åbenlyst, at Nigyar Ahmedbekova for første gang ved Administrativen sad Sofia-grad (forvaltningsdomstolen i Sofia) har påberåbt sig grunde til forfølgelse, som vedrører hende personligt – og ikke qua hendes situation som familiemedlem til Emin Ahmedbekov – på grund af hendes politiske anskuelse og hendes aktivitet til støtte for personer, som er forfulgt af den aserbajdsjanske regering. Blandt de ved den forelæggende ret af Nigyar Ahmedbekova anførte omstændigheder opremses hendes engagement (det kan ikke udledes, om vedkommende selv er sagsøger eller helt enkelt en nærtstående person til sagsøgerne) ved anlæggelse af et søgsmål mod Aserbajdsjan ved Menneskerettighedsdomstolen. Den forelæggende ret ønsker nærmere bestemt oplyst, om en sådan omstændighed alene begrunder anvendelsen af begreberne i artikel 10, stk. 1, litra d) og e), i direktiv 2011/95 på Nigyar Ahmedbekovas situation.

63. Jeg er enig med samtlige medlemsstater, som har indgivet skriftlige indlæg ved Domstolen, og med Kommissionen i, at Domstolen skal besvare dette spørgsmål benægtende.

64. Ved »flygtning« i medfør af artikel 2, litra d), i direktiv 2011/95 forstås en tredjelandstatsborger eller en statsløs, som under de i artiklen fastsatte omstændigheder nærer en velbegrundet frygt for forfølgelse på grund af race, religion, nationalitet, politisk anskuelse eller tilhørsforhold til en bestemt social gruppe. Direktivets artikel 10, stk. 1, anfører de elementer, som medlemsstaterne skal tage hensyn til ved vurderingen af grundene til forfølgelse.

44 – Menneskerettighedsdomstolens dom af 10.7.2014 (ECLI:CE:ECHR:2014:0710JUD005270109, § 54).

65. Litra d) i denne bestemmelse definerer begrebet »bestemt social gruppe«. I henhold til denne definition anses en gruppe for at udgøre en »en bestemt social gruppe«, når særligt to kumulative betingelser er opfyldt. For det første skal medlemmerne af den pågældende gruppe have samme »medfødte karakteristiske træk« eller en »fælles baggrund, der ikke kan ændres«, eller være »fælles om et karakteristisk træk eller en tro, der er så grundlæggende for deres identitet eller samvittighed, at ingen mennesker bør tvinges til at give afkald derpå«. For det andet skal den pågældende gruppe have en særskilt identitet i det relevante land, fordi den opfattes som værende anderledes af det omgivende samfund⁴⁵. Jeg finder det åbenlyst, at dette begreb ikke kan finde anvendelse på en gruppe personer alene af den grund, at de individuelt eller samlet har anlagt et søgsmål mod deres hjemland ved en international domstol. Denne omstændighed alene tillader nemlig ikke at hævde, at disse personer – selv om de er fælles om en bestemt politisk anskuelse – har samme »medfødte karakteristiske træk«, har en »fælles baggrund, der ikke kan ændres« eller har samme »grundlæggende tro« som omhandlet i ovenstående bestemmelse, eller at anse, at disse personer i deres hjemland er medlemmer af en gruppe med en særskilt identitet, fordi den opfattes som værende anderledes.

66. Med hensyn til begrebet »politisk anskuelse« præciserer artikel 10, stk. 1, litra e), i direktiv 2011/95, at det omfatter »det forhold, at en person har en bestemt mening, overbevisning eller tro med hensyn til anliggender, der vedrører de [...] aktører, der kan stå bag forfølgelse, og deres politik eller metoder, uanset om ansøgeren har handlet i overensstemmelse med denne mening, overbevisning eller tro«. Selv om det a priori ikke kan udelukkes, at et sagsanlæg ved Menneskerettighedsdomstolen udgør – eller kan opfattes som – en praktisering af en »tro med hensyn til anliggender, der vedrører de [...] aktører, der kan stå bag forfølgelse, og deres politik eller metoder«, til konkrete handlinger (såfremt forfølgelsen kan tilregnes den stat, hvorimod søgsmålet er anlagt), finder jeg ikke, at denne omstændighed alene *automatisk* skal føre til, at de kompetente myndigheder i den pågældende medlemsstat skal antage, at grunden til forfølgelse som følge af ansøgerens politiske anskuelse foreligger.

67. I denne forbindelse vil jeg erindre om, at der ved vurderingen af ansøgninger om international beskyttelse i henhold til artikel 4, stk. 3, i direktiv 2011/95 skal tages hensyn til alle relevante kendsgerninger og forhold, som vedrører i særdeleshed asylansøgeren, og at det derfor i lyset af samtlige disse kendsgerninger og forhold skal vurderes, om ansøgeren bekender sig til en politisk anskuelse, som ikke tolereres af myndighederne i vedkommendes hjemland, og om ansøgeren på grund af denne anskuelse nærer en velbegrundet frygt for forfølgelse, såfremt vedkommende vender tilbage til dette land⁴⁶.

68. På baggrund af ovennævnte betragtninger skal det syvende præjudicielle spørgsmål besvares med, at en asylansøgers sagsanlæg ved Menneskerettighedsdomstolen mod sit hjemland ikke automatisk medfører, at denne tilhører en bestemt social gruppe som omhandlet i artikel 10, stk. 1, litra d), i direktiv 2011/95, eller at sagsanlægget skal anses for at være en politisk anskuelse som omhandlet i direktivets artikel 10, stk. 1, litra e).

45 – Jf. dom af 7.11.2013, X m.fl. (C-199/12–C-201/12, EU:C:2013:720, præmis 45).

46 – Jf. UNHCR, *Handbook and guidelines on procedures and criteria for determining refugee status (UNHCR's håndbog om procedurer og kriterier for tildeling af flygtningestatus)*, december 2011 (som findes på webstedet <http://www.refworld.org/docid/4f33c8d92.html>), punkt 80-86.

G. Det ottende præjudicielle spørgsmål

69. Med det ottende præjudicielle spørgsmål anmoder Administrativen sad Sofia-grad (forvaltningsdomstolen i Sofia) nærmere bestemt Domstolen om at afklare, hvorvidt artikel 46, stk. 3, i direktiv 2013/32 skal fortolkes således, at den domstol eller det domstolslignende organ i første instans, der skal prøve en retsakt om afslag på international beskyttelse, er forpligtet til at prøve grunde til en sådan beskyttelse, som ansøgeren for første gang gør gældende under retsforhandlingerne, og som hverken er anført i den ansøgning om international beskyttelse, som er blevet afslået med den anfægtede retsakt, eller i det oprindelige søgsmål⁴⁷.

70. Af de i punkt 10 i dette forslag til afgørelse anførte grunde bør dette spørgsmål efter min opfattelse afvises, fordi det af de grunde, som er anført i punkt 65 i mit forslag til afgørelse af 17. maj 2018, Alheto (C-585/16, EU:C:2018:327), ikke kan opfattes således, at det vedrører fortolkningen af artikel 39 i direktiv 2005/85. De efterfølgende overvejelser er således kun af subsidiær karakter.

71. I overensstemmelse med artikel 46, stk. 1, litra a), nr. i), i direktiv 2013/32 »[sikrer medlemsstaterne], at ansøgere har ret til effektive retsmidler ved en domstol eller et domstolslignende organ i forbindelse med [...] en afgørelse, der er truffet om deres ansøgning om international beskyttelse, herunder en afgørelse [...] om at betragte en ansøgning som grundløs hvad angår flygtningestatus og/eller subsidiær beskyttelsesstatus«. Stk. 3 i denne artikel bestemmer, at »[f]or at efterkomme stk. 1 sikrer medlemsstaterne, at effektive retsmidler omfatter en fuldstændig og ex-nunc-undersøgelse af både faktiske og retlige omstændigheder, herunder, hvor det er relevant, en undersøgelse af behovene for international beskyttelse i henhold til direktiv 2011/95/EU, i det mindste i klageprocedurer ved en domstol eller et domstolslignende organ i første instans«.

72. I sin redegørelse af begrundelsen for forelæggelse af det ottende præjudicielle spørgsmål bemærker den forelæggende ret, at Nigyar Ahmedbekova under retsforhandlingerne har påberåbt sig en velbegrunnet frygt for forfølgelse på grund af sin politiske anskuelse og til støtte herfor anført tilknytning til personer, som har anlagt søgsmål mod Aserbajdsjan ved Menneskerettighedsdomstolen⁴⁸ samt aktiviteten til beskyttelse af personer, der er forfulgt af de aserbajdsjanske myndigheder⁴⁹.

73. Det fremgår ganske vist af forelæggelsesafgørelsen, at disse omstændigheder er blevet anført for første gang under retsforhandlingerne, men det fremgår ikke lige åbenlyst, som jeg allerede har anført ovenfor i punkt 40, at Nigyar Ahmedbekovas ansøgning om international beskyttelse, som DAB afslog, ikke allerede støttede på en situation om risiko for forfølgelse, som hun løb *individuel* som ægtefælle til en politisk forfulgt person eller på grund af sin politiske anskuelse, især under mandens fængsling⁵⁰.

74. Såfremt en sådan individuel risiko for forfølgelse (selv om den har tilknytning til mandens situation) allerede er blevet gjort gældende over for DAB, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at fastlægge, skal de for første gang under retsforhandlingerne af Nigyar Ahmedbekova påberåbte kendsgerninger og omstændigheder og indgivne dokumenter efter min opfattelse betragtes som nye

47 – Jeg fremhæver, at samme situation er genstand for to præjudicielle spørgsmål, som Raad van State, Afdeling Bestuursrechtspraak (øverste domstol i forvaltningsretlige sager, Nederlandene), har forelagt Domstolen i den verserende sag C-586/17, D. og I. I den konkrete sag er det spørgsmålet om, hvorvidt det forbud, som følger af fast praksis ved Nederlandenes Raad van State, for en forvaltningsdomstol, der skal prøve en retsakt om afslag på international beskyttelse, at prøve grunde til beskyttelse, som ikke tidligere er blevet anført ved den administrative myndighed, er foreneligt med artikel 46, stk. 3, i direktiv 2013/32.

48 – Forelæggelsesafgørelsen nævner et første søgsmål, som blev rejst af Emin Ahmedbekov i 2008, og et andet søgsmål indgivet af Nigyar Ahmedbekova i 2010. De to søgsmål blev efterfølgende forenet.

49 – Nigyar Ahmedbekova har i denne forbindelse anført sin deltagelse i oppositionens Tyrkiet-baserede tv-program »Azerbaydzanski chas«. Forelæggelsesafgørelsen nævner imidlertid ikke, hvornår denne deltagelse blev indledt.

50 – Den forelæggende ret anfører, at Emin Ahmedbekov blev idømt tre års fængsel den 30.3.2010, og at Nigyar Ahmedbekova, ifølge egne oplysninger, siden den 1.6.2010 offentligt udtalte sig om retten til korrespondance og besøg, at hun var indkaldt til politistationen, forhørt og truet med henblik på at tilskynde hende til at ophøre med offentlige udtalelser. Nigyar Ahmedbekova har også erklæret at være blevet offer for seksuel chikane på arbejdspladsen. Disse omstændigheder er tilsyneladende blevet gjort gældende over for DAB.

elementer, som skal styrke denne risiko, og ikke som nye »begrundelser for asyl«⁵¹. Uafhængigt af enhver anden overvejelse kan samtlige elementer, som Nigyar Ahmedbekova har påberåbt sig, såvel over for DAB som ved den forelæggende ret, faktisk henvises til en *enkelt grund til forfølgelse* (direkte eller indirekte)⁵², som har tilknytning til udtalelser fra Nigyar Ahmedbekova (og/eller hendes mand) mod den aserbajdsjanske regering og hendes aktive deltagelse til beskyttelse af rettigheder for personer, som ifølge hende er forfulgt af denne regering⁵³.

75. Som jeg allerede har anført i punkt 69 i mit forslag til afgørelse af 17. maj 2018, Alheto (C-585/16, EU:C:2018:327), skal artikel 46, stk. 3, i direktiv 2013/32, hvorefter den fuldstændige undersøgelse af de faktiske og retlige omstændigheder mod en retsakt om afslag på international beskyttelse skal foretages »ex nunc«, fortolkes således, at denne undersøgelse ikke skal foretages på grundlag af de omstændigheder, som den myndighed, der vedtog den anfægtede retsakt, kendte eller burde have kendt på det pågældende tidspunkt, men på grundlag af de omstændigheder, som foreligger på det tidspunkt, hvor retten træffer afgørelse i sagen⁵⁴. Dette indebærer dels muligheden for, at ansøgeren kan påberåbe sig nye elementer, som ikke blev fremsat for den myndighed, som behandlede ansøgningen om international beskyttelse⁵⁵, dels beføjelsen for den ret, som vurderer klagen, til af egen drift at indsamle elementer, der er relevante for vurderingen af ansøgerens situation⁵⁶.

76. Det følger heraf, at i en situation som den af hovedsagen omfattede, såfremt de for første gang under retsforhandlingerne af Nigyar Ahmedbekova påberåbte kendsgerninger og omstændigheder og indgivne dokumenter kan betragtes som elementer, som styrker en individuel velbegrunnet frygt for forfølgelse, som *allerede er blevet anført* i den ansøgning om international beskyttelse, som er blevet afslået med den ved den forelæggende ret anfægtede retsakt, kan og skal denne ret tage højde herfor og af egen drift, i lyset af disse kendsgerninger, omstændigheder og dokumenter, og forudsat at retten råder over de nødvendige elementer, undersøge Nigyar Ahmedbekovas behov for international beskyttelse i henhold til artikel 46, stk. 3, i direktiv 2013/32 uden at skulle hjemvise sagen til myndigheden⁵⁷.

77. Hvis Nigyar Ahmedbekovas ansøgning til DAB derimod ikke anfører en *individuel* frygt for forfølgelse – end ikke qua hendes situation som familiemedlem til en person, som er forfulgt eller løber en risiko for forfølgelse – men begrænser sig til *i henhold til de relevante nationale bestemmelser* at anmode om tildeling af afledt flygtningestatus som den ovenfor omhandlede, kan de

51 – Jeg mener derimod ikke, for så vidt som Nigyar Ahmedbekovas ansøgning skal opfattes som værende en følge af en allerede eksisterende individuel risiko for forfølgelse på grund af udtalelser fra hende eller hendes mand mod den aserbajdsjanske regering, at grunde vedrørende hendes tilknytning til modstandere af en sådan regering eller hendes aktivitet til fordel for disse modstandere kan anses for »yderligere forklaringer« i medfør af artikel 40, stk. 1, i direktiv 2013/32. Set ud fra dette synspunkt adskiller omstændighederne i den hovedsag, som har givet anledning til den foreliggende anmodning om præjudiciel afgørelse, sig fra omstændighederne i de hovedsager, der udgør genstanden for den præjudicielle forelæggelse i den verserende sag C-586/17, D. og L., hvori ansøgerne for første gang under retsforhandlingerne har anført grunde til subsidiær beskyttelse uden nogen som helst tilknytning til de over for den administrative myndighed anførte grunde.

52 – Jeg vil erindre om, at grundene til forfølgelse er opremsat i Genèvekonventionens artikel 1, afsnit A, og gengivet i artikel 2, litra d), i direktiv 2011/95. Direktivets artikel 10 præciserer de elementer, som medlemsstaterne ved vurderingen af disse grunde skal tage hensyn til.

53 – Grunden i form af seksuel chikane på arbejdspladsen, som Nigyar Ahmedbekova har gjort gældende over for DAB, synes også at være blevet anført af ansøgeren som en repressalie som følge af den af parret Ahmedbekov påberåbte oppositionsaktivitet mod den aserbajdsjanske regering.

54 – Jf. i denne retning, med henvisning til anvendelsen af artikel 13 og 3 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, bl.a. Menneskerettighedsdomstolens dom af 23.8.2016 i sagen J.K. m.fl. mod Sverige (ECLI:CE:ECHR:2016:0823JUD005916612, § 83), af 23.3.2016 i sagen F.G. mod Sverige (ECLI:CE:ECHR:2016:0323JUD004361111, § 115), af 2.10.2012 i sagen Singh m.fl. mod Belgien (ECLI:CE:ECHR:2012:1002JUD003321011, § 91), og af 11.1.2007 i sagen Sheekh mod Nederlandene (ECLI:CE:ECHR:2007:0111JUD000194804, § 136).

55 – Jf. i denne retning Menneskerettighedsdomstolens dom af 21.1.2011 i sagen M.S.S. mod Belgien (ECLI:CE:ECHR:2011:0121JUD003069609, § 389).

56 – Jf. i denne retning, hvad angår Menneskerettighedsdomstolens prøvelsesbeføjelser, bl.a. dom af 14.2.2017 i sagen Allazarova mod Rusland (ECLI:CE:ECHR:2017:0214JUD004672115, § 68), og af 11.1.2007 i sagen Sheekh mod Nederlandene (ECLI:CE:ECHR:2007:0111JUD000194804, § 136).

57 – Jf. punkt 71 i mit forslag til afgørelse af 17.5.2018, Alheto (C-585/16, EU:C:2018:327).

af Nigyar Ahmedbekova under retsforhandlingerne påberåbte kendsgerninger og indgivne dokumenter faktisk, som den forelæggende ret tilsyneladende antager, opfattes som at sigte mod for første gang ved den forelæggende ret at indgive en ansøgning om international beskyttelse baseret på Genèvekonventionens artikel 1, afsnit A⁵⁸.

78. I dette tilfælde, og såfremt den behandlende ret i henhold til de relevante nationale bestemmelser ikke har kompetence til at prøve en sådan ansøgning, finder jeg, at en sådan kompetence ikke kan udledes af artikel 46, stk. 3, i direktiv 2013/32, som fastlægger rækkevidden af den domstolsprøvelse, som medlemsstaterne skal sikre med hensyn til en retsakt om afslag på en ansøgning om international beskyttelse i henhold til direktiv 2011/95, og som derfor alene omfatter situationer, hvor en sådan retsakt foreligger og er blevet anfægtet.

H. Det niende præjudicielle spørgsmål

79. Med det niende præjudicielle spørgsmål anmoder den forelæggende ret nærmere bestemt Domstolen om at afklare, hvorvidt artikel 46, stk. 3, i direktiv 2013/32 skal fortolkes således, at den domstol eller det domstolslignende organ i første instans, der skal prøve en retsakt om afslag på international beskyttelse, er forpligtet til at træffe afgørelse om den begrundelse for en afvisning af ansøgningen, der er hjemlet i direktivets artikel 33, stk. 2, litra e), selv om ansøgningens substans er blevet vurderet af den kompetente myndighed.

80. Af de i punkt 10 og 70 i dette forslag til afgørelse anførte grunde bør også dette præjudicielle spørgsmål efter min opfattelse afvises. Vedrørende realiteten skal dette spørgsmål besvares benægtende af de allerede i punkt 17-19 i dette forslag til afgørelse anførte grunde.

IV. Forslag til afgørelse

81. På baggrund af ovenfor anførte betragtninger foreslår jeg Domstolen at afvise det andet, det tredje, det ottende og det niende præjudicielle spørgsmål samt at besvare de øvrige præjudicielle spørgsmål, efter omformulering, på følgende måde:

»Artikel 25 i Rådets direktiv 2005/85/EF af 1. december 2005 om minimumsstandarder for procedurer for tildeling og fratagelse af flygtningestatus i medlemsstaterne, læst i lyset af 22. betragtning til samme direktiv, skal fortolkes således, at medlemsstaterne ikke har pligt til at antage en asylansøgning til behandling i medfør af en af grundene i artiklens stk. 2 eller til at afvise denne ansøgning, såfremt en af disse grunde foreligger.

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/95/EU af 13. december 2011 om fastsættelse af standarder for anerkendelse af tredjelandstatsborgere eller statsløse som personer med international beskyttelse, for en ensartet status for flygtninge eller for personer, der er berettiget til subsidiær beskyttelse, og for indholdet af en sådan beskyttelse, og nærmere bestemt direktivets artikel 2, litra d), og artikel 4, stk. 3, læst i lyset af 36. betragtning hertil, skal fortolkes således, at det ikke er til hinder for tildeling af flygtningestatus til en ansøger om international beskyttelse, henset til vedkommendes familiemæssige tilknytning til en person, som er blevet forfulgt som omhandlet i direktivets artikel 9, stk. 1, eller nærer en velbegrundet frygt for forfølgelse af de i direktivets artikel 2, litra d), anførte grunde, såfremt det på grundlag af vurderingen af ansøgerens personlige stilling og individuelle forhold samt i lyset af samtlige relevante elementer kan udledes, at vedkommende som følge af denne familiemæssige tilknytning individuelt nærer en velbegrundet frygt for at blive forfulgt.

58 – Det behøver næppe tilføjes, at bestemmelserne i artikel 40 i direktiv 2013/32, især bestemmelserne om fornyede ansøgninger, heller ikke finder anvendelse i denne situation, fordi den af Nigyar Ahmedbekova til DAB indgivne ansøgning ikke kan anses for at hvile på direktiv 2011/95, og under alle omstændigheder er der ikke blevet truffet nogen endelig afgørelse om denne ansøgning, hvilket derimod kræves ifølge artikel 2, litra q), i direktiv 2013/32 for at opfatte en ansøgning om international beskyttelse som »fornyset«.

Direktiv 2005/85, og nærmere bestemt direktivets artikel 6, stk. 2 og 3, og artikel 9, stk. 3, skal fortolkes således, at det er til hinder for, at ansøgninger om international beskyttelse, der indgives på egne vegne af familiemedlemmer til en person, der har ansøgt om tildeling af flygtningestatus, opfattes som en del af sidstnævntes ansøgning og behandles under ét, selv om ansøgningerne udelukkende hviler på samme grundlag, som vedrører den pågældende, og som danner grundlag for sidstnævntes ansøgning om tildeling af flygtningestatus. Direktiv 2005/85 og direktiv 2011/95 skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for, at proceduren vedrørende ansøgninger om international beskyttelse, der indgives af medlemmer af samme familie uafhængigt af hinanden og begrundes med frygten for forfølgelse på grund af situationen for et medlem af denne familie, udsættes, indtil proceduren vedrørende ansøgningen fra det familiemedlem, hvis situation giver anledning til frygten for forfølgelse af familien, er afsluttet. Denne udsættelse må imidlertid ikke påvirke den selvstændige karakter af ansøgninger, som indgives på egne vegne af familiemedlemmer til den ansøger, hvis situation giver anledning til deres frygt for forfølgelse, eller hindre, at deres substans vurderes, når proceduren vedrørende sidstnævntes ansøgning er afsluttet, uafhængigt af udfaldet af denne procedure.

En national bestemmelse som den i hovedsagen omhandlede, hvorefter familiemedlemmer til en person, som er blevet anerkendt som flygtning i henhold til Genèvekonventionens artikel 1, afsnit A, anerkendes som flygtninge uafhængigt af, at de individuelt opfylder kriterierne i denne artikel, såfremt dette er foreneligt med deres personlige retlige status, og der ikke foreligger udelukkelsesgrunde i medfør af direktivets artikel 12, er forenelig med bestemmelserne i direktiv 2011/95, med hensyn til anvendelsen af forbeholdet i direktivets artikel 3. En sådan national bestemmelse er kun omfattet af forbeholdet i artikel 3 i direktiv 2011/95, såfremt flygtningens familiemedlemmer fortsat har mulighed for på egne vegne at ansøge om og opnå anerkendelse af flygtningestatus, forudsat at vedkommende individuelt opfylder betingelserne for at kunne tildeles denne status.

En asylansøgers sagsanlæg ved Menneskerettighedsdomstolen mod sit hjemland medfører ikke automatisk, at denne tilhører en bestemt social gruppe som omhandlet i artikel 10, stk. 1, litra d), i direktiv 2011/95, eller at sagsanlægget skal anses for at være en politisk anskuelse som omhandlet i direktivets artikel 10, stk. 1, litra e).«